

Ethische dilemma's

- Mag je als eigenaar van een eet-of drinkgelegenheid mensen de toegang weigeren als zij niet gevaccineerd zijn?

Dilemma:

- Mogen werkgevers van werknemers eisen dat zij zich vaccineren (bv. vaccinatieplicht voor zorgpersoneel)?
- Mogen onderwijsinstellingen kinderen, jongeren en studenten de toegang ontzeggen tot 'live' onderwijs als zij niet zijn gevaccineerd?
- Mogen organisatoren van evenementen een vaccinatie-eis stellen?
- Mogen aanbieders van een openbaar en privaat vervoer een vaccinatie-eis stellen?
- Kan de overheid eigenaren van eet-of drinkgelegenheden en instellingen en organisatoren van evenementen verbieden een vaccinatie-eis op te leggen, in het bijzonder als er ook andere minder vergaande alternatieven zijn?
- Mag informatie rondom vaccinatie gedeeld worden met GGD-en/laboratoria wanneer er een test wordt afgenomen (belangrijk voor diagnostiek)?

Vraag gaat het nu om de dilemma's te inventariseren of om oplossingsrichtingen

Input 5.1.2e

Even een paar gedachten op een rij:

- Er komt **geen vaccinatieplicht**.
- Er komt ook **geen indirecte vaccinatieplicht**, waarmee mensen via drang ertoe aangezet worden om zich te laten vaccineren.
- De overheid gaat **wel mensen aanmoedigen zich te laten vaccineren, om de vaccinatiegraad zo hoog mogelijk te krijgen, doel is minimaal 70%. Maar de basis blijft vrijwilligheid?**
- Tegelijkertijd is er momenteel nog best veel onduidelijk over de werkzaamheid en veiligheid van de verschillende vaccins, ook doordat het ontwikkelingsproces snel gaat en er nog weinig informatie beschikbaar is. Dit vraagt om een uitgekende vaccinatiestrategie, waarbij de **bezwaren van mensen serieus worden genomen en de verschillende doelgroepen gericht worden benaderd (o.a. orthodoxe christenen, antroposofen, complotdenkers, etc.). Hier gaat deze opdracht echter niet over.**
- De vraag vanuit de motie Segers over een ethisch afwegingskader voor de vaccinatiestrategie **gaat over de dilemma's die een dergelijke grootschalige vaccinatiestrategie met zich meebrengt voor onder andere werkgevers, zorginstellingen, organisatoren van grootschalige evenementen en voor de overheid: hoe zorg je daarbij dat zowel het algemeen belang wordt gediend als individuen worden beschermd tegen ongerechtvaardigde drang?**
- De eerste insteek voor de invulling van de opdracht was **te juridisch en ging te weinig in op de vraag welke dilemma's kunnen optreden, hoe we daar (als overheid en samenleving) mee om kunnen gaan en op welke manier we hierover de dialoog kunnen aangaan met de samenleving.**
- Het is goed om hierbij te bedenken dat we met de vaccinatiestrategie (en veel sneller en grootschaliger testen) een nieuwe fase ingaan bij de corona-aanpak. Eerdere fases hebben ook tot ethische vraagstukken geleid, die wellicht soms van tevoren onvoldoende doordacht waren (dilemma's waren onvoldoende scherp).
- De vraag is dan wellicht drieledig:
 - o **Welke ethische dilemma's kunnen optreden bij een grootschalige vaccinatiestrategie? Of: welke waarden kunnen hierbij conflicteren?**

- Hoe moeten de overheid en maatschappelijke actoren (bijv. werkgevers, zorginstellingen, onderwijsinstellingen, organisatoren van grootschalige evenementen, horecaondernemers) deze dilemma's oplossen (of: waarden afwegen)?
 - Hoe kan de overheid in gesprek gaan en blijven met de samenleving over deze ethische dilemma's en de afwegingen die hierbij worden gemaakt?
- Voorbeelden van ethische dilemma's/vraagstukken die zich kunnen voordoen:
- Moet de overheid ingrijpen als bij bepaalde groepen de vaccinatiegraad heel laag blijft en dit tot risico's kan leiden?
 - Hoe voorkom je dat mensen worden aangekeken op hun weigering om zich te laten vaccineren?
 - Hoe voorkom je een tweedeling in de samenleving?
- Waarden die aan de orde kunnen zijn:
- Respect voor autonomie
 - Principiële/religieuze bezwaren
 - (Menselijke) waardigheid
 - Solidariteit
 - Verbondenheid
 - Lichamelijke integriteit
 - Rechtvaardigheid
 - Verantwoordelijkheid
 - Welzijn